

Cauza C-376/23**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

15 iunie 2023

Instanța de trimitere:

Augstākā tiesa (Senāts) (Letonia)

Data deciziei de trimitere:

14 iunie 2023

Reclamantă în primă instanță și recurentă în recurs:

SIA BALTIC CONTAINER TERMINAL

Pârâtă în primă instanță și cealaltă parte din procedura de recurs:

Valsts ieņēmumu dienests

Obiectul procedurii principale

Acțiune în anularea deciziei adoptate de Valsts ieņēmumu dienests (Administrația Fiscală a statului, denumită în continuare „VID”) prin care BALTIC CONTAINER TERMINAL, societate cu răspundere limitată, a fost obligată la plata taxelor la import și a taxei pe valoarea adăugată, precum și a penalității de întârziere aferente.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

În temeiul articolului 267 TFUE, instanța de trimitere solicită să se stabilească 1) dacă, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului delegat 2015/2446, în ceea ce privește Codul vamal al Uniunii, regimul special de „zonă liberă” poate fi descărcat fără a se indica numărul de referință principal care identifică declarația pe baza căreia mărfurile sunt plasate sub un alt regim vamal, 2) dacă titularul regimului respectiv poate să îl încheie numai pe baza unei mențiuni făcute de un funcționar vamal pe documentul de transport al mărfurilor cu privire la statutul vamal al acestora, fără să verifice el însuși validitatea statutului respectiv sau, dacă

este obligat să o verifice, în ce măsură este obligat să facă acest lucru, 3) dacă titularul regimului respectiv poate avea o încredere legitimă bazată pe confirmarea de către autoritățile vamale a modificării statutului vamal al mărfurilor, chiar dacă această confirmare nu indică motivul modificării statutului sau orice informație care să permită verificarea aceluși motiv, și 4) dacă, în cazul în care titularul regimului nu a respectat dispozițiile privind regimul vamal prevăzute de dreptul Uniunii și nu are încrederea legitimă menționată anterior, acesta trebuie, totuși, în temeiul principiului autorității de lucru judecat, să fie scutit de datoria vamală dacă, în cadrul unui alt litigiu aflat pe rolul unei instanțe naționale referitor la aceleași chestiuni de fapt și de drept, s-a constatat prin hotărâre că nu s-a săvârșit nicio încălcare în ceea ce privește regimul vamal.

Întrebările preliminare

1. Articolul 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat 2015/2446 coroborat cu articolul 214 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii permite încheierea regimului special „zonă liberă” fără ca numărul de referință principal (MRN) care identifică declarația vamală în temeiul căreia mărfurile sunt plasate sub regimul vamal ulterior să fi fost introdus în sistemul electronic de înregistrare?

2. Articolul 214 alineatul (1) și articolul 215 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii și articolul 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat 2015/2446 permit titularului regimului special de „zonă liberă” să încheie acest regim numai pe baza unei mențiuni făcute de un funcționar al autorității vamale pe documentul de transport al mărfurilor (CMR) referitoare la statutul vamal al acestora, fără să efectueze el însuși o verificare a validității statutului vamal al acestor mărfuri?

3. În cazul unui răspuns negativ la a doua întrebare, ce nivel de verificare în temeiul articolului 214 alineatul (1) și al articolului 215 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii și al articolului 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat 2015/2446 este suficient pentru a considera că regimul special de „zonă liberă” a fost încheiat în mod corect?

4. Titularul regimului special de „zonă liberă” putea să aibă o încredere legitimă ca urmare a confirmării de către autoritățile vamale a modificării statutului vamal al mărfurilor din „mărfuri neunionale” în „mărfuri unionale”, deși această confirmare nu indică nici motivul modificării statutului mărfurilor și nici date care să permită verificarea acestui motiv?

5. În cazul unui răspuns negativ la a patra întrebare preliminară, poate constitui un motiv de scutire de datoria vamală născută în temeiul articolului 79 alineatul (1) litera (a) și alineatul (3) litera (a) din Codul vamal al Uniunii, având în vedere principiul autorității de lucru judecat recunoscut de dreptul național și de dreptul Uniunii, faptul că, într-o altă cauză aflată pe rolul unei instanțe naționale, s-a constatat, prin hotărâre definitivă, că, în conformitate cu procedurile stabilite de

autoritățile vamale, titularul regimului vamal nu a săvârșit nicio încălcare a regimului vamal de „zonă liberă”?

Dispoziții de drept al Uniunii invocate

Regulamentul delegat (UE) 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii (reformare): articolul 79 alineatul (1) litera (a) și alineatul (3) litera (a), articolul 210 litera (b), articolul 214 alineatul (1) și articolul 215 alineatul (1)

Regulamentul delegat (UE) 2015/2446 al Comisiei din 28 iulie 2015 de completare a Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele detaliate ale anumitor dispoziții ale Codului vamal al Uniunii: articolul 178 alineatul (1) literele (b) și (c) și alineatul (2) litera (a)

Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447 al Comisiei din 24 noiembrie 2015 de stabilire a unor norme pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii: articolul 199 alineatul (1) litera (b), articolul 200 alineatele (1) și (3), articolul 211 și articolul 226 primul paragraf

Jurisprudența Curții și a Tribunalului

Hotărârea Curții din 7 aprilie 2011, Sony Supply Chain Solutions (Europe) (C-153/10, EU:C:2011:224, punctul 47)

Hotărârea Curții din 29 martie 2011, ThyssenKrupp Nirosta/Comisia (C-352/09 P, EU:C:2011:191, punctul 123)

Hotărârea Tribunalului din 1 iulie 2009, ThyssenKrupp Stainless/Comisia, (T-24/07, EU:T:2009:236, punctul 140)

Hotărârea Tribunalului din 8 februarie 2018, Sony Interactive Entertainment Europe/EUIPO – Marpefa (Vieta) (T- 879/16, EU:T:2018:77, punctul 31)

Dispoziții naționale invocate

Administratīvā procesa likums (Codul privind contenciosul administrativ)

Articolul 153 alineatul 3: Faptele considerate dovedite în motivarea unei hotărâri care a dobândit autoritate de lucru judecat nu trebuie să fie dovedite din nou cu ocazia examinării unei cauze administrative în care sunt implicate aceleași părți.

Likums „Par tiesu varu” (Legea privind sistemul judiciar)

Articolul 16 alineatele (3) și (4):

(3) În conformitate cu procedura prevăzută de lege, o hotărâre este obligatorie pentru instanță atunci când aceasta examinează alte cauze legate de cauza respectivă.

(4) Hotărârile respectivă au putere de lege, sunt obligatorii *erga omnes* și sunt tratate cu același respect ca legile.

Ministru kabineta 2017.gada 22.augusta noteikumi Nr. 500 „Muitas noliktavu, pagaidu uzglabāšanas un brīvo zonu noteikumi” (Decretul nr. 500 al Consiliului de Miniștri din 22 august 2017 de stabilire a normelor privind antrepozitele vamale, depozitele temporare și zonele libere: punctul 77 impune oricărei persoane în a cărei zonă liberă sunt depozitate mărfuri neunionale să țină o evidență a mărfurilor depozitate în zona liberă, punctul 78 prevede că evidențele trebuie să conțină datele menționate, în special, la articolul 178 alineatul (1) literele (b) și (c) și alineatul (2) din Regulamentul delegat 2015/2446, iar punctul 79 prevede că evidența referitoare la mărfurile neunionale trebuie să includă numărul documentului vamal sau numărul scrisorii de trăsură a mărfurilor sub care mărfurile au intrat și au ieșit din zona liberă.

Prezentare pe scurt a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 Reclamanta în primă instanță, SIA BALTIC CONTAINER TERMINAL, este titularul unei autorizații pentru încărcarea, descărcarea și depozitarea mărfurilor în zona liberă a portului liber din Riga și are obligația să țină o evidență a mărfurilor aflate în această zonă.
- 2 VID a efectuat un control al mărfurilor aflate în zona liberă a reclamantei în primă instanță și a constatat că, în trei ocazii în anii 2018 și 2019, mărfurile aflate în zona liberă au părăsit această zonă fără să fie plasate sub un alt regim vamal și că, prin urmare, regimul special de „zonă liberă” nu a fost încheiat. VID a concluzionat că mărfurile respective au fost într-adevăr scoase de sub supraveghere vamală, astfel încât în sarcina reclamantei în primă instanță s-a născut o datorie vamală în temeiul articolului 79 alineatul (1) litera (a) și alineatul (3) litera (a) din Codul vamal al Uniunii.
- 3 Mărfurile în discuție au fost livrate pentru scoaterea lor din zona liberă pe baza scrisorilor de trăsură pentru mărfuri (denumite în continuare „CMR”) care indicau statutul vamal al mărfurilor ca fiind „mărfuri unionale” („C”), aspecte ce au fost confirmate de un funcționar al autorității vamale prin aplicarea ștampilei vamale și a semnăturii sale. Acest lucru era în conformitate cu practica existentă prin care VID verifica statutul vamal al mărfurilor înainte ca acestea să părăsească portul și îl nota pe documentele de transport, deși legislația nu prevedea o astfel de procedură. Totuși, după ce mărfurile au fost scoase din zona liberă, funcționarii vamali au constatat că nu dispuneau de documente care să justifice modificarea

statutului vamal al mărfurilor în cauză din „mărfuri neunionale” („N”) în „mărfuri unionale” („C”).

- 4 Prin decizia adoptată de VID la 19 iulie 2019, reclamanta în primă instanță a fost obligată să plătească la bugetul de stat taxele la import și penalitatea de întârziere aferentă, precum și taxa pe valoarea adăugată împreună cu penalitatea de întârziere aferentă.
- 5 Reclamanta în primă instanță a declarat apel împotriva deciziei adoptate de VID în fața instanțelor judecătorești.
- 6 Administratīvā apgabaltiesa (Curtea Administrativă Regională) a respins apelul.
- 7 Instanța respectivă a arătat că, în temeiul articolului 210 litera (b) din Codul vamal al Uniunii, o „zonă liberă” reprezintă un regim vamal special și că, prin urmare, în conformitate cu articolul 215 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii, acest regim este încheiat atunci când mărfurile sunt plasate sub un alt regim vamal. Potrivit instanței respective, în conformitate cu articolul 214 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii, reclamanta în primă instanță era obligată să țină o evidență care să conțină informații și date care să permită autorităților vamale să supravegheze regimul, indicând informații privind statutul vamal al mărfurilor și modul în care a fost încheiat regimul special, și anume sub ce regim ulterior au fost plasate mărfurile.
- 8 Administratīvā apgabaltiesa (Curtea Administrativă Regională) a considerat că simpla aplicare a ștampilei și a semnăturii pe CMR nu putea certifica statutul vamal de mărfuri unionale al unor mărfuri care au fost importate ca mărfuri neunionale și care, prin urmare, trebuiau să își modifice statutul, deoarece VID nu certifica statutul respectiv pe CMR, iar mărfurile dobândeau statutul de mărfuri unionale numai atunci când erau plasate sub regimul vamal corespunzător. În opinia instanței menționate, reclamanta în primă instanță nu acționase cu diligența necesară în îndeplinirea obligațiilor sale, deoarece ar fi trebuit să se asigure că mărfurile neunionale au fost plasate sub unul dintre regimurile vamale corespunzătoare. În opinia sa, nu se putea baza doar pe un CMR care purta ștampila biroului vamal și semnătura funcționarului, întrucât nu se putea deduce numai din CMR sub ce regim vamal ulterior au fost plasate mărfurile, deși mențiunea „C” ar fi putut să determine reclamanta în primă instanță să creadă că mărfurile au fost plasate sub un regim vamal care modifica statutul mărfurilor în cel de mărfuri unionale. Potrivit instanței respective, într-un astfel de caz, era necesară o declarație cu un număr de referință principal (denumit în continuare „MRN”) sau un CMR care să poarte ștampila vamală și numărul MRN.
- 9 Reclamanta în primă instanță a declarat recurs în fața Senāts (Senatul Curții Supreme a Republicii Letonia) împotriva hotărârii pronunțate de [Administratīvā] apgabaltiesa (Curtea Administrativă Regională).
- 10 În același timp, a fost inițiată o procedură în fața Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu kolēģija (Secția penală a Curții Regionale din Riga), în cadrul căreia

reclamanta în primă instanță a contestat aplicarea unei sancțiuni administrative pentru aceleași fapte. Prin hotărârea din 5 februarie 2021, Kriminällietu kolleģija (Secția penală) a anulat sancțiunea administrativă aplicată reclamantei în primă instanță, considerând că acesta nu a încălcat termenii regimului vamal și a acționat în conformitate cu practica obișnuită a autorităților vamale și că VID nu a putut indica norme juridice care să impună reclamantei în primă instanță obligația de a verifica alte date referitoare la validitatea modificării statutului mărfurilor în afara confirmării furnizate de autoritățile vamale.

Argumentele esențiale ale părților din procedura principală

- 11 Reclamanta în primă instanță, în prezent recurentă, susține că s-a săvârșit o eroare prin aplicarea articolului 79 alineatul (1) litera (a) și alineatul (3) litera (a) din Codul vamal al Uniunii. În opinia sa, ar putea fi considerată debitor al taxelor vamale dacă ar fi existat o obligație specifică prevăzută în legislația vamală pe care nu ar fi respectat-o, însă [Administrativă] apgabaltiesa (Curtea Administrativă Regională) nu a menționat nicio astfel de obligație. De asemenea, nu s-a stabilit nici faptul că reclamanta a participat în mod deliberat la scoaterea ilegală a mărfurilor din zona liberă sau că aceasta știa sau ar fi putut să știe că avea loc scoaterea ilegală a mărfurilor din zona liberă. Reclamanta invocă articolul 178 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul delegat 2015/2446, subliniind că, potrivit dispoziției respective, avea obligația să includă în evidențele menționate la articolul 214 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii date care să permită identificarea fără echivoc a documentelor vamale, altele decât declarațiile vamale, a oricăror alte documente relevante referitoare la plasarea mărfurilor sub un regim special și a oricăror alte documente relevante pentru încheierea corespunzătoare a regimului. Aceasta susține că a ținut evidențele solicitate în conformitate cu autorizația emisă de VID și că a livrat mărfurile transportatorului pe baza CMR-urilor prezentate, pe care, potrivit practicii obișnuite a VID, se putea vedea statutul mărfurilor, astfel cum a fost indicat de funcționarul vamal, și anume faptul că acestea erau mărfuri unionale, semnătura funcționarului autorității vamale și ștampila vamală. Prin urmare, în opinia sa, putea considera în mod corect că regimul vamal al mărfurilor a fost încheiat și că acestea au fost puse în liberă circulație, ceea ce presupune ca a fost încheiat și regimul special de zonă liberă pentru mărfurile respective, precum și că aceasta a respectat toate obligațiile prevăzute de lege. În plus, susține că procedura actuală aprobată de autoritatea vamală prevede că funcționarul autorității vamale este cel care, prin conectarea la sistemul electronic de înregistrare al reclamantei în primă instanță, modifică statutul vamal al mărfurilor, cu alte cuvinte confirmă modificarea statutului vamal al mărfurilor, iar reclamanta în primă instanță, bazându-se pe această informație, încheie regimul special de „zonă liberă”.
- 12 VID consideră că reclamanta în primă instanță nu a încheiat în mod corect regimul special de „zonă liberă”, deoarece, atunci când a permis ieșirea mărfurilor din zona liberă, nu s-a asigurat ca acestea să fie plasate sub un alt regim vamal. Aceasta susține că, în temeiul articolului 178 alineatul (1) litera (b) din

Regulamentul delegat 2015/2446, reclamanta era obligată să includă în evidențele menționate la articolul 214 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii MRN sau, dacă acesta nu există, orice alt număr sau cod de identificare a declarațiilor vamale prin intermediul cărora mărfurile sunt plasate sub regimul special și, dacă procedura a fost încheiată în conformitate cu articolul 215 alineatul (1) din cod, informații cu privire la modul în care procedura a fost încheiată. Potrivit VID, statutul vamal al mărfurilor nu putea fi certificat prin înscrierea de către autoritatea vamală în CMR. În consecință, aceasta susține că reclamanta avea obligația de a include MRN în sistemul său de înregistrare, ceea ce ar fi permis identificarea declarației vamale pe care se baza modificarea statutului vamal al mărfurilor din „mărfuri neunionale” în „mărfuri unionale” și ar fi trebuit să se asigure că o astfel de modificare a statutului a avut loc în mod efectiv.

Prezentare pe scurt a motivelor trimiterii preliminare

- 13 În prezenta cauză, Senāts (Senatul Curții Supreme) trebuie să decidă dacă reclamanta în primă instanță este responsabilă pentru datoria vamală născută ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor care îi revineau în temeiul articolului 79 alineatul (1) litera (a) și alineatul (3) litera (a) din Codul vamal al Uniunii. Pentru a soluționa această chestiune, este necesar să se stabilească ce obligații care decurg din legislație au fost încălcate de către reclamanta în primă instanță, în calitate de titular al unei autorizații pentru zona liberă, la momentul încheierii regimului vamal special pentru zonele libere.
- 14 În opinia Senāts (Senatul Curții Supreme), este neclar dacă reclamanta în primă instanță ar fi putut să stabilească regimul vamal și statutul vamal al mărfurilor și dacă o astfel de verificare ar fi fost eficientă, deoarece reclamanta ar fi trebuit să efectueze verificarea respectivă pe scară largă, nu avea acces la sistemul electronic de prelucrare a datelor vamale și nu ar fi putut să verifice în niciun fel, de exemplu, veridicitatea documentului T2L, document care este verificat chiar de autoritățile vamale.
- 15 La momentul la care a avut loc situația de fapt din litigiul principal, era o practică obișnuită a VID ca funcționarii vamali să verifice statutul vamal al mărfurilor înainte ca acestea să iasă din port și să facă mențiunile corespunzătoare (statutul vamal al mărfurilor, ștampila punctului de control vamal și semnătura funcționarului vamal) pe documentele de ieșire (în general CMR). Procedura actuală prevede de asemenea că funcționarul vamal însuși trebuie să confirme modificarea statutului vamal al mărfurilor și că reclamanta în primă instanță, bazându-se pe informațiile furnizate de acesta, trebuie să încheie regimul special de „zonă liberă”.
- 16 Prin urmare, Senāts (Senatul Curții Supreme) are îndoieli cu privire la aspectul dacă cerința VID de a introduce MRN care figurează în declarația vamală în sistemul de înregistrare a reclamantei în primă instanță pentru a dovedi modificarea statutului vamal al mărfurilor este justificată și legală. Acesta dorește

să se clarifice dacă regimul special de „zonă liberă” poate fi încheiat fără includerea MRN în sistemul de înregistrare și dacă titularul regimului poate să îl încheie pe baza unei mențiuni referitoare la statutul vamal al mărfurilor, efectuată de un funcționar al autorității vamale pe documentul de transport al mărfurilor (CMR), fără să verifice el însuși validitatea aplicării statutului vamal mărfurilor. În cazul unui răspuns negativ, Senāts (Senatul Curții Supreme) dorește să afle care este întinderea verificării pe care ar fi trebuit să o efectueze reclamanta în primă instanță.

- 17 În cazul în care se constată că reclamanta în primă instanță nu și-a respectat obligațiile în domeniul procedurii vamale, Senāts (Senatul Curții Supreme) dorește să se clarifice dacă reclamanta, pe baza practicii existente a autorităților vamale, ar fi putut să aibă o încredere legitimă în ceea ce privește modificarea statutului vamal al mărfurilor. Senāts (Senatul Curții Supreme) are îndoieli în ceea ce privește jurisprudența Curții potrivit căreia principiul protecției încrederii legitime nu poate fi invocat împotriva unei dispoziții precise a unui text de drept al Uniunii și comportamentul unei autorități naționale însărcinate cu aplicarea dreptului Uniunii, care este contrar acestuia din urmă, nu poate crea, pentru un operator economic, o încredere legitimă privind posibilitatea de a beneficia de un tratament contrar dreptului Uniunii [Hotărârea din 7 aprilie 2011, Sony Supply Chain Solutions (Europe), C-153/10, EU: C:2011:224, punctul 47].
- 18 În sfârșit, Senāts (Senatul Curții Supreme) solicită să se stabilească dacă, în cazul în care se constată că reclamanta în primă instanță a săvârșit totuși o încălcare a regimului vamal și că aceasta nu putea să aibă o încredere legitimă, într-o situație precum cea din prezenta cauză, în care într-o altă hotărâre a unei instanțe naționale s-a statuat, cu privire la aceleași părți și la aceleași chestiuni de fapt și de drept, că reclamanta nu a încălcat regimul vamal, trebuie să se acorde prioritate principiului autorității de lucru judecat, scutind astfel reclamanta de datoria vamală, sau dacă trebuie să prevaleze obligația, stabilită în interesul financiar al Uniunii, de a plăti datoria vamală?